

BOSNJACKI OFICIRI NA OPTUZENICKOJ KLUPI

Author: [Stacy Sullivan](#)

Sud je po prvi put razmatrao zlocine koje su navodno pocinili visoki oficiri bosanske vojske

Bivsi radnik elektrane u Kaknju, Ranko Popovic, izjavio je ovog tjedna pred sudom da su ga vojnici Sedme muslimanske brigade iz sastava bosanske vojske u lipnju/junu 1993. - nakon sto su u srednjoj Bosni izbili sukobi izmedju Muslimana i Hrvata - drzali u pritvoru i premlacivali.

Svjedocenje se odigralo 13. siječnja/januara u okviru sudjenja generalu Enveru Hadzihasanovicu i pukovniku Amiru Kuburi. Rijec je o prvim visokim starjesinama bosanske vojske kojima se sudi pred Tribunalom. Predoceni dokazi ticali su se zlocina koji su pocinjani nad hrvatskim i srpskim civilima, koji su u to vrijeme zivjeli na teritoriji pod kontrolom Muslimana.

Stotine Hrvata i Srba - medju kojima je bilo i zena, djece i staraca - bili su zatoceni, ranjeni ili ubijeni tokom borbi. Duznosnici Tribunala izrazili su nadu da ce upravo ovaj slucaj pomoci da se opovrgnu nimalo rijetke teze da je Medjunarodni sud za ratne zlocine - antisrpski.

Sudjenje Hadzihasanovicu i Kuburi pocelo je proteklog mjeseca. Njima se ne sudi za neposredno ucesce u zlocinima. Medjutim, oni su, po rijecima tuzilaca, ipak odgovorni za zlocine, budući da su znali - ili imali razloga znati - da osobe koje su njima potcinjene namjeravaju da ih pocine, te da nista nisu poduzeli kako bi ih u tome sprijecili.

Popovic je srpske nacionalnosti i tvrdi da je - osim sto je radio kao inzenjer u elektrani - bio i radio-amater, te da su ga muslimanski vojnici vjerojatno zbog toga sumnjicali da je "cetnicki spijun".

Prema njegovim rijecima, borbe u Kaknju su pocele 9. lipnja/juna 1993. Nekoliko dana kasnije - 18. lipnja/juna, oko 14 sati - netko mu je pozvonio na vrata.

"Ocekivao sam prijatelja, pa sam otvorio", izjavio je Popovic.

Umjesto toga, pozdravila su ga dvojica naoruzanih vojnika u maskirnim uniformama.

Oni su od Popovica prvo zatrazili da im preda vlastitu radio-opremu. Popovic im je rekao da je on tu opremu prethodnog mjeseca vec predao opcinским vlastima na njihov zahtjev. Ponudio je i da im pokaze priznanicu kojom ce to i dokazati.

Vojnici su zatrazili da vide tu priznanicu, a kada im je Popovic rekao da mu se ona nalazi u autu, vojnici su mu se pridruzili na putu do vozila.

"Predao sam im priznanicu, ali se ispostavilo da njih to uopce ne zanima, jer su mi ubrzo potom oduzeli kljucve i ukrkali me u jedan kombi", posvjedocio je Popovic.

Vojnici su ga potom odvezli u motel "Sretno", koji se nalazi na putu Sarajevo-Zenica, na otprilike jedan kilometar od grada. Cim je stigao, grupa od sest vojnika pocela ga je tuci i udarati.

"Udarali su me sakama, sutirali, mlatili plasticnim kablovima, a koristili su i kundake", rekao je on. "Tesko je reci koliko je sve to trajalo. U takvim situacijama, covjek nije svjestan vremena."

Popovic je rekao i da je pokusao okrenuti se prema zidu kako bi zastitio ledja, te da je rukama pokusao pokriti lice i glavu. Nakon premlacivanja, vojnici su ga zakljucali u prazno skladiste (povrsine 4 kvadratna metra) u podrumu motela, gdje je proveo sljedeca tri dana.

Prema Popovicevim rijecima, jedan od vojnika je u jednoj prilici od njega zahtijevao da proviri kroz resetke skladista. Nakon sto je on to i ucinio, vojnik ga je udario drvenom palicom po glavi. Nastavio ga je tuci dok mu je krv curila iz glave; prestao je tek posto mu se orudje slomilo.

Treceg dana je u podrum bio zatvoren jos jedan covjek.

Isti vojnik koji je tukao Popovica naredio mu je i da se potuce s novim zatvorenikom.

"Mi smo to i ucinili", izjavio je Popovic. "On me je udarao, i ja sam udarao njega, ali to nisu bili pravi udarci."

Nakon toga su ih vojnici prisilili da se vrate u kombi. Drugi zarobljenik bio je pusten, dok je Popovic odvezen u muzicku skolu u Zenici, 28 kilometara odatle.

Popovic tvrdi da je, nakon sto su ga uveli u zgradu, jedan od vojnika uzviknuo: "Evo cetnika!" Potom su ga naterali da prodje kroz "topli zec" u kojem je bilo najmanje deset vojnika, koji su ga sutirali i udarali gumenim kablovima i kundacima.

Onda su ga zatvorili u podrum u kojem se vec nalazilo 11 zatvorenika.

Popovic tvrdi da je petoricu od njih poznavao, te da su svi oni bili bosanski Hrvati ili Srbi.

Dva ili tri dana nakon dolaska, bio je odveden na kat kako bi dobio "batine dobroslice". Strazar ga je doveo do sobe, gdje su ga cekala cetvorica vojnika, koji je trebalo da ga saslusaju.

"Pitali su me gdje mi je oprema, s kime sam u vezi i koja mi je sifra", rekao je Popovic.

Kada im je svjedok rekao da je vec predao svoju opremu i da nema sifru, ponovo su ga poceli tuci gumenim kablovima i puscanim cijevima.

"Strahovao sam da cu pasti u nesvijest, a buduci da nisam znao sto bi mi se u tom slucaju moglo dogoditi, nastojao sam to po svaku cijenu izbejeci", konstatirao je Popovic.

Svjedok se u podrum - po vlastitim recima - vratio kao "potpuno premlacen". Premda nije krvario, bio je "sav crn i plav".

Ostali zatvorenici su ga ponudili vodom i cigaretom. "Nisam pusac, ali sam tu cigaretu ipak popusio", rekao je on.

Popovic je izjavio i da se s njim postupalo otprilike kao i s ostalim zatvorenicima. Svi su oni bili dvaput premlacivani - jednom pri dolasku, a drugi put na ispitivanju - ali nikada nisu bili podvrgavani nikakvim dodatnim zlostavljanjima.

Iako je Popovicev opis nacina na koji su s njim postupali bosanski vojnici povremeno bio veoma mucan - i mada je svakako u pitanju bilo kršenje zakona i obicaja ratovanja - promatraci se ipak nisu mogli oteti utisku da su sve te muke blijeđe u usporedbi s tretmanom koji su u srpskim logorima imali muslimanski zatocenci.

Na primjer, Popovic je izjavio da su svim zatvorenicima bili osigurani duseci i pokrивaci, kao i solidna hrana i pitka voda. Iako u podrumima u kojima su boravili nije bilo toaleta, straža bi ih u slučaju potrebe redovno odvodila do njih.

"Uvijek su pristajali na to", rekao je Popovic.

Osim toga, Popovic je napomenuo da je i on, kao i ostali zatvorenici, imao pravo na labor za kupanje, te da su svima bile odobrene i redovne posjete. Prema njegovim riječima, većini su zatvorenika rođaci donosili čistu odjeću i snabdijevali ih hranom.

Stacy Sullivan je voditeljica projekta IWPR-a u Hagu.

Location: Bosnia and
Herzegovina

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bosnjacki-oficiri-na-optuzenickoj-klupi>